

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS
PADĖTIES“ NR. IX-2206 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-2338 28 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKLIAVŲ
ĮSTATYMO NR. VIII-1725 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-20-1514) (TAIS- 20-10610(2))**

2020-09-14 Nr. NV-2487

Vilnius

1. Projektų rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

2. Projektų tikslas. Užtikrinti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo Nr. XIII- 2338 (toliau – Įstatymo pakeitimas) taikymo ir įgyvendinimo nuostatų atitiktį Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Susitarimas) nuostatomis, reglamentuojančioms Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (toliau – JK) piliečių ir jų šeimos narių teises, suderinti Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo nuostatas su Susitarimo nuostatomis.

3. Dabartinė situacija. JK išstojo iš Europos Sąjungos 2020 m. sausio 31 d. Susitarime, be kitų klausimų, reglamentuojama JK piliečių ir jų šeimos narių, gyvenančių kitose Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėse narėse, ir ES valstybių narių piliečių ir jų šeimos narių, gyvenančių JK, teisinė padėtis. Susitarimo 126 straipsnyje nustatyta, kad pereinamasis laikotarpis, prasidėjęs JK išstojimo iš ES dieną, baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Pereinamuoju laikotarpiu JK taikoma ES teisė, todėl šiuo metu JK piliečiai ir jų šeimos nariai gali į Lietuvos Respubliką atvykti pasinaudodę laisvo asmenų judėjimo ES teise. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Susitarimo nuostatos bus taikomos tik tiems JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie iki pereinamojo laikotarpio pabaigos įgis teisę gyventi Lietuvos Respublikoje. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, į Lietuvos Respubliką atvykstantys JK piliečiai bus laikomi trečiosios šalies piliečiais ir jiems atvykti į Lietuvos Respubliką ir joje būti nebus taikomos Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) nuostatos, reglamentuojančios ES piliečių ir jų šeimos narių teisinę padėtį.

4. Projektų esmė. Lietuvos Respublika, siekdama kuo palankiau JK piliečiams ir jų šeimos nariams taikyti Susitarimo nuostatas, pasirinko įgyvendinti Susitarimo 18 straipsnio 4 dalyje numatytą savanorišką dokumentų, patvirtinančių teisę gyventi Lietuvos Respublikoje JK piliečiams ir jų šeimos nariams, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos įgijusiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, keitimo tvarką.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo Nr. XIII- 2338 28 straipsnio pakeitimo projekte (toliau – Projektas) siūloma numatyti, kad Įstatymo pakeitimo nuostatos, įsigaliojusios nuo JK išstojimo iš ES dienos, pradedamos taikyti nuo

pereinamojo laikotarpio pabaigos. Tai reiškia, kad JK piliečiams ir jų šeimos nariams, atvykstantiems pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, bus taikomos Įstatyme nustatytos leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo sąlygos ir pagrindai, o JK piliečiai ir jų šeimos nariai, teisę gyventi Lietuvos Respublikoje įgiję iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, galės kreiptis dėl dokumentų, patvirtinančių jų teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, pakeitimo. Atsižvelgdami į tai, kad pagal Susitarimo 18 straipsnio 4 dalies nuostatas JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie iki pereinamojo laikotarpio pabaigos įgijo teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, nėra privaloma pasikeisti dokumentus, patvirtinančius jų teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, Projekte siūloma panaikinti nuostatas, nustatančias pareigą JK piliečiams ir jų šeimos nariams per 9 mėnesius nuo išstojimo iš ES dienos kreiptis į Migracijos departamentą dėl leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo.

Atsižvelgiant į Susitarimo nuostatas, Projekte siūloma nustatyti, kad JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie iki pereinamojo laikotarpio pabaigos yra įgiję teisę gyventi Lietuvos Respublikoje ir kurie ketina toliau gyventi Lietuvos Respublikoje, ir toliau bus taikomos Įstatymo nuostatos, reglamentuojančios Europos Sąjungos valstybių narių piliečių ir jų šeimos narių teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje. Projekte siūloma nustatyti, kad dokumentai, išduoti JK piliečiams ir jų šeimos nariams iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, galioja iki juose nurodytos galiojimo datos, išskyrus tuos atvejus, kai JK piliečiams ir jų šeimos nariams išduodami nauji dokumentai – leidimai gyventi Lietuvos Respublikoje. Nors JK piliečiai ir jų šeimos nariai ir turės teisę naudotis iki pereinamojo laikotarpio pabaigos išduotais dokumentais Lietuvos Respublikoje tol, kol jie galios, tačiau toks dokumentas, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, nesuteikia galimybės naudotis laisvo asmenų judėjimo teise Šengeno erdvėje. JK piliečiams ir jų šeimos nariams bus taikomas bevizis režimas, tačiau šis režimas yra skirtas trumpalaikiam buvimui ES, todėl išvykę iš Lietuvos (jeigu viršijo 90 dienų per 180 dienų buvimo Šengeno erdvėje taisyklę) tokie asmenys būtų laikomi pažeidusiais bevizio režimo taisykles. Atsižvelgiant į tai, planuojama raginti JK piliečius ir jų šeimos narius, ketinančius ir toliau gyventi Lietuvos Respublikoje ir norinčius vykti į kitas ES valstybes nares, pasikeisti jiems išduotus dokumentus, nelaukiant jų galiojimo pabaigos.

Atsižvelgiant į tai, kad Susitarime nustatyta, kad pereinamuoju laikotarpiu JK piliečiai ir jų šeimos nariai yra laikomi ES piliečiais ir jų statusas nesikeičia, Projekte siūloma pripažinti netekusia galios Įstatymo pakeitimo nuostatą, numačiusią teisės gyventi Lietuvos Respublikoje panaikinimo atvejus pereinamuoju 9 mėnesių laikotarpiu.

Projektu siūloma nustatyti, kad JK piliečiai ir jų šeimos nariai, norintys gauti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, turi kreiptis į Migracijos departamentą. Migracijos departamentas sprendimą dėl leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje turėtų priimti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo išduoti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje pateikimo.

Projektu taip pat siūloma nustatyti, kad tiems JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie yra įgiję teisę gyventi Lietuvos Respublikoje iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, netaikomos Įstatyme nustatytos leidimų gyventi išdavimo sąlygos ir pagrindai. Leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje siūloma išduoti 5 metų, o leidimą nuolat gyventi - 10 metų laikotarpiui.

Rinkliavų įstatyme siūloma patikslinti, kad valstybės rinkliava už prašymų išduoti leidimus gyventi nagrinėjimą ir leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje įforminimą neimama iš JK piliečių ir jų šeimos narių, kurie teisę gyventi Lietuvos Respublikoje įgijo iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, o ne iki JK išstojimo iš ES dienos.

5. Derinimas. Projektas teiktas derinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Teisingumo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Finansų ministerijai. Pagal Finansų ministerijos

pasiūlymą parengtas Rinkliavų įstatymo pakeitimo projektas. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija siūlo kartu su projektu teikti ir lydinčiuosius socialinės apsaugos srities įstatymų pakeitimus, nes socialinės apsaugos srities įstatymuose papildomai būtina nustatyti, kad įstatymų pakeitimai taikomi, jei Susitarime nenustatyta kitaip, tačiau į siūlymą neatsižvelgta. Dėl nesuderintų pastabų ir pasiūlymų teikiama derinimo pažyma.

6. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektai tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

7. Projektų įgyvendinimo kaštai ir nauda. Projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

8. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas ir aiškinamasis raštas tikslintini redakciniu aspektu: Vyriausybės nutarimo projekte nenurodytas Rinkliavų įstatymas, tikslintinas Vyriausybės nutarimo projekto antraštėje nurodytas įstatymo pavadinimas, aiškinamojo rašto antraštė.

Siūlome projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lr.lt